GAZETA KRAKOWSKA

Nro 67.

Z KRAKOWA DNIA 21 SIERPNIA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 12 Sierpnia.

Dziekan Wydziału Filozoficznego Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu w wykonaniu §. 179 ustaw wewnętrznego urządzenia tegoż Uniwersytetu, podaie do wiadomości, iż w dniach 26 i 27 Lipca r. b., po złożonym całokursowym examinie, otrzymali stopień Magistrów Filozofii.

Antoni Hann, Ludwik Rembieliński, Tomasz Wełnowicz, Wawrzyniec Wysocki, Floryian Alexander Zabellewicz.

Patenta, iako świadectwa ukończonych z pożytkiem nauk w Uniwersytecie, nowomianowanym przez Wydział Magistrom, wręczone zostały.

W Warszawie d. 9 Sierpnia 1822 r.

A. J. Zobellewicz,

Za Sekretarza Uniwersytetu:

Trzciński.

Dziekan Wydziału Nauk i Sztuk pięknych Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu, w wykonaniu §. 179 ustaw wewnętrznego urządzenia tegoż Uniwersytetu, podaie do wiadomości, iż w d. 30 Lipca r. b. po złożonym całokursowym examinie otrzymali stopień Magistrów Nauk pięknych:

Ludwik Wołowski, Andrzey Kucharski, Józef Adamski.

Patenta, iako świadectwa ukończonych z pożytkiem Nauk w Uniwersytecie, nowo mianowanym przez Wydział Magistrom, wręczone zostały.

W Warszawie d. 9 Sierpnia 1822 r.

F. Bentkowski.

Za Sekretarza Uniwersytetu:

Trzciński.

Drugi oddział dzieła pod tytułem: *Monumenta Regum Poloniae Cracoviensia* wyszedł już na widok publiczny; odebrać go można w Bibliotece publiczney przy Król: Warszaw: Uniwersytecie, a to za okazaniem właściwego biletu. — Przytem uwiadomia się, iż lista Prenumeratorów, którzy się na toż dzieło zapisali, a przez to samo przyczynili do wydania i upowszechnienia pamiątek oyczystych, wydrukowaną będzie przy texcie w końcu dzieła tego; z tego powodu uprasza się Szanownych Prenumeratorów, iżby nazwiska swoie z imieniem i tytułami do wyż wspomnioney Biblioteki nadsyłać raczyli.

Z Paryża d. 3 Sierpnia.

Hr. Laval Montmorency, nowy nasz Poseł przy Stolicy S. miał iuż pożegnalne u Króla posłuchanie. — Słychać, iż Dwor d. 10 powróci z St. Cloud do Stolicy.

Kapitan Lafontaine od głównego sztabu, o którym w izbie Deputowanych często była mowa i którego Minister woienny na 4 tygodnie uwięzić kazał, iest z pocztu officerów wykreślony i bez pensyi oddalony.

Hr. d'Autichamp, który ma inspekcyią nad piechotą kordonu zdrowia, przybył d. 25 z. m. do Pau, gdzie tymczasowo główną swoią założył kwaterę.

Jedno z pism wyraża, iż w Baionie zaszło takie poruszenie artyleryi, iak gdyby miała w pole wystąpić.

Wypuszczony w r. zeszłym z więzienia S. Pelagii były artylerzysta konny, Paweł Ludwik Courrier, ogłosił drukiem prośbę za włościanami, którym tańcu zabroniono

Względem artykułu w Norembergskiéy Korrespondencii umieszczonym, że Grecy dadzą sobie radę, byle tylko Mocarstwa nie mieszały się do ich spraw, czyni dziennik Sporów uwagę: że na ówczas przeciwnie się stanie i cały rod Grecki wytępiony zostanie, skoro Turcyią całą swoią siłę będzie mogła przeciw niemu obrocić. Pragnie owszem, aby S. Przymierze zapewniło Grekom narodowe istnienie w Pelopenesie, Attyce i Kandyi.

Nie udało się wystawienia na iednym z tuteyszych teatrów, niektórych sztuk Angielskich w originalnym ięzyku. Zapowiadaiący takowe wystawienie aktor został wygwizdany.

D. 10 Lipca o godzinie 10 z rana w Libourne czuć się dało dosyć mocne trzęsienie ziemi.

Akt oskarżenia Król. Prokuratora Bellart w sprawie Bertona w Poitiers zaymuie w Monitorze 18 stronnic. Liczba oskarżonych wynosi do 56 i wymienionych iest 5 Deputowanych, Lafitte, Beniamin Constant, Foy, Keratry i Lafayette, którzy zostawali w związku z oskarżonym zaocznie Chirurgiem Grandmenil z Rosier przy Saumur. Sam akt oskarżenia opiewa: "Oskarżony Grandmenil zostawał w bezpośrednim związku z kieruiącym spiskiem w Paryżu wydziałem. Gdy spiskowi sądzili, że znayduie się iuż wszelka gotowość do uskutecznienia zbrodni d. 24 Lutego, udał się Grandmenil do Renn i sprowadził Bertona do Saumur, gdzie d. 18 czyli 19 Lutego przybyli. Te czyny wyszły dopiero na iaw za pochwyceniem Bertona i Grandmenil, dopiero odtąd iest ścigany. Użył on bezpieczeństwa, które mu zostawiono, do knowania nowey zmowy i nowey zbrodni. Przedsiębrał do Paryża podróż. Z mów iego okazuie się: że stawiony był przed PP. Deputowanemi Lafitte, Ben. Constant, Foy, Lafayette; że dał im się poznać przez Węglarskie znaki, widział się z niemi poiedynczo i razem; że Lafayette zapłacił mu koszta podróży i dał instrukcyią do uskutecznienia zaszłych w Saumur poruszeń. Gdyby ten zamach był się udał, miał podobnyż w stolicy wybuchnąć. Celem iego było złożyć Króla z tronu i rodzinę iego opanować. Z dochodzeń okaże się z kim i przy kim Grandmelin o tem mówił. Zresztą dowiedzioną iest rzeczą, że ten oskarżony w Maiu r. b. stawiony był przed Margr. Lafayette iako celnieyszy ajent nowego spisku i przy pożegnaniu

rzekł do niego Lafayette: "Odwaga, odwaga, kochany Grandmenil!,, Po tey podróży sprowadził znowu Grandmenil Bertona do okolicy Saumur, i Berton, który za pierwszą zbrodnią był ścigany, powierzył mu się i zupełnie oddał.,,

W Kolmar w sali, w którey odbywa się sprawa spiskowych w Belfort, kilka stołów założonych iest dowodami, iako to: ftrzech kolorowemi chorągwiami i kokardami, sztyletami, pistoletami i ładunkami. Przed utworzeniem się sądu przysięgłych żądali oskarżeni, aby 14 osób, które za niemi świadczyć maią, nie były na sędziów obranemi. Oparł się temu jeneralny Prokurator, a sąd postanowił: iż ten sposób obrony sprzeciwia się przepisom prawa i zmierza do podzielenia sędziów; a zatem sędziowie przysięgli losem obranemi bydź maią. Potem odczytany został akt oskarżenia. Na posiedzeniu d. 23 odczytany był wywód słowny o uwięzieniu PP. Pailhes, Dublar i Tellier; tudzież opis zwłoków P. Vallded. Jeneralny Prokurator obiaśnił całą rzecz i przystąpiono do słuchania świadków, które zaymie kilka posiedzeń. D. 26 z powodu zapalenia się prochowni tamteyszey nie było posiedzenia.

Od 25 Lipca burzą teatr opery, przy którego bramie Xże Berry zabity został.

Z Madrytu d. 22 Lipca.

Jeszcze dotąd niema wyiaśnienia względem właściwych sprawców ważnych zdarzeń na początku b. m. Rozchodzą się nayspzeczenieysze wieści. Naypodobnieyszą do wiary zdaie się bydź następuiąca: że w krytycznym tym czasie trzy stronnictwa wystąpiły przeciw sobie, serwilów, umiarkowanych i ultra liberalistów. Ministrowie pracowali w porozumieniu z Jenerałem kapitanem Morillo i Prefektem San Martin nad uchyleniem konstytucyi Kadyxkiey i zaprowadzeniem na iey mieysce podobney do Francuzkiey z dwiema prawodawczemi izbami, i t. d. W chwili atoli uskutecznienia tey zmiany, chciał iak zdaie się Krol, który dotąd w porozumieniu był z Ministrami, korzystać z okoliczności dla odzyskania samowładney władzy, i to zrządziło zdarzenia, których byliśmy świadkami. Pewną przynaymniey iest rzeczą, że uszłe do Pardo bataliony gwardyi nie obaliły tam konstytucyynego kamienia, owszem postawiły około niego straż, aby go nikt nie naruszył, i że Jenerał Morillo, którego d. 5 w pałacu Królewskim zatrzymć chciano, nie poszedł tam nazaiutrz, gdzie zatrzymano Ministrów i Prefekta. Rozpoczęta teraz sprawa z powodu tych zdarzeń, wyiaśni zapewne ich dążenie.

Wyznaczony do sprawy przeciw gwardyi za Prokuratora Pułkownik Evarist S. Miguel powziął iuż z wyznań wiele w tey mierze wiadomości. Lecz i względem tych rozchodzą się rozmaite wieści. Jeżeli iednak wierzyć tem można, które naywięcey znayduią wiary, tedy Kapitan Mon, ieden z naczelników zbuntowaney gwardyi, w zeznaniach swoich wielką wkłada na Krola winę. Prokurator uczynił mu uwagę, iż te iego zeznania na nic się zdadzą, ponieważ osoba Króla wedle konstytucyi iest nietykalną i wszystkie przez niego wydane rozkazy są nieważne, ieżeli nie są przez iednego z odpowiedzialnych Ministrów podpisane. Kapitan Mon miał całą winę przypisać Infantom; ale nie wiadomo, co przeciw nim powiedział. Sprawa ta długo zapewne się pociągnie i tymcza-

śem nastąpić może wielka odmiana. Trzey Marszałkowie polni, z których dwóch Oteło i Garcia zostawali na czele dwóch batalionów pierwszego pułku gwardyi, a trzeci Margr. Coupigni iako major w 2gim pułku, zostali na żądanie Prokuratora uwięzionemi.

Król ułaskawił byłych gwardyiaków, którzy za zdarzenia w d. 20 Lipca 1820 w klasztorze S. Hieronima siedzieli, z których większa część była na śmierć skazana, ponieważ w d. 7 Lipca r. b. okazali przywiązanie swoie do konstytucyi i walczyli przeciw zbuntowaney gwardyi.

Jenerał Eymerich do Koruny, a Pułkownik Boreau do Kadyxu posłanemi zostali.

Woyska, które zmusiły karabinierów gwardyi Królewskiey do złożenia broni, prosiły Króla o darowanie im winy.

Rząd odebrał od Brygadyiera Masi, dowódcy w Siguenza, urzędową wiadomość, że dowódca czynney milicyi z Soria Aranio, dognał d. 18 b. m. burzycieli pod Molina d'Aragon, rozpędził i wszystkie tabory im zabrał. Uwięzieni patryioci są uwolnionemi. Woyska konstytucyyne pochwyciły i ubiły wielu buntowników.

Oba bataliony gwardyi, które dotąd w Leganes i Vicalvaro stały, odciągnęły ztamtąd wczoray do Talavera de la Reyna i Mondejar. Liczą do 800 ludzi i nie maią żadnego przy sobie officera.

Osada tuteysza zmocnioną onegday została nowo przybyłem batalionem i przybędzie więcey ieszcze woyska.

Przed trzema dniami wyiechał Król pierwszy raz od ostatniego Czerwca na przeiazdzkę. Konna milicyia służyła J. K. Mci za gwardyią. Jechał przez celnysze ulice stolicy do Buon Retiro i witany był: niech żyie Król konstytucyyny! niech żyie konstytucyia! Gdy przeieżdzał przez bramę Słoneczną krzyknął ktoś: śmierć wiarołomcy! i został natychmiast przez straż uwięziony. J. K. M. dopiero o północy z swoią rodziną do pałacu powrócił.

Od kilku dni mówią tu o ważney sprawie, która odbywa się w sądzie pierwszey instancyi w Chinchon i tycze się zdarzeń d. 30 Maia w Araniucz. Dway świadkowie zeznali, iż brat Królewski, Infant Karol, należy do tey sprawy; sąd posłał zatem rekwizycyią do Madrytu, aby Królewic pod przysięgą zeznał czyli to iest prawdą, czego on uczynić nie chce, i ciekawa rzecz co z tego wyniknie.

Król zalecił radzie stanu, aby Municypalność tuteyszą oddała pod sąd, ponieważ podczas ostatnich zaburzeń przestąpiła kres swoich działań. Rada stanu posłała ten rozkaz nieustaiącey deputacyi Stanów, która odpisała nań: że lubo Municypalność przestąpiła na spokoyny czas zakreślone działania swoie, ale że to były nadzwyczayne okoliczności, i że to patryiotyczne iey przestąpienie uratowało oyczyznę, przeto oskarżenie niema mieysca.

Z Vittoria d. 25 Lipca.

Wczoray przyprowadzić tu miano iako więźnia Kapitana gwardyi Królewskiey Torre Alta, którego przebranego na moście Miranda d'Ebro d. 21 pochwycono. Miał on wiele wpływać do powstania gwardyi.

Od granic Hiszpańskich d. 27 Lipca.

Osady w Vittoria, San Sebastyian,

&c. posłały do Króla podobney osnowy adressy, iak mu milicyia Madrycka podała, w których proszą o ukaranie winnych, &c.

Zamkowi Jrati nadali roialiści nazwisko twierdzy Wiary katolickiey, i umacniać go ma inżynier Saski.

Pułkownik Tabuenca przybył d. 23 rano z Estella z 200 piechoty i nieco jazdy do Pampeluny. Przyprowadził z sobą 16 więźniów. Pod Puente pobił podiazd burzycieli i zabrał nieco jeńców.

Trzy tysiące buntowników uderzyli na miasto Vich, ale z wielką stratą odpartemi zostali.

Z Londynu d. 2 Sierpnia.

W izbie niższey Parlamentu zasiada 70 członków, którzy posiadaią urzędy od Rządu zawisłe i rocznie 136,000 Fs. płacy pobieraią, tudzież 19 pobieraiących dożywotnie pensyie bez obowiązków i 20 morskich i lądowych officerów, tak iż 109 członków zależą od korony.

Długi zmarłey Królowey Karoliny wynoszą 34,000 Fs. a pozostałości 25,000. Naród zapłaci zatem brakuiącą resztę.

W przyszły czwartek przedsięweźmie Król swoią podróż do Szkocyi. Glasgów nie będzie iednak mieć tą razą szczęścia widzenia J. K. Mci. Sekretarz stanu Peel oświadczył to wyraźnie na zapytanie Prezydenta tego miasta.

Wczoray rozpoczęła się publiczna sprzedarz dóbr Oatland Xcia Jorku na rzecz wierzycielów.

Składki dla ubogich Jrlandczyków w stolicy tuteyszey wynoszą dziś do 250,000 Fs.

Walter Fitzmauryce, znany iako Kapitan Skała, który sam stawił się przed sądem w Limerik, był d. 25 z. m. pierwszy raz badany. Ubrany był porządnie i z nayzimnieyszą krwią odpowiadał.

Jak tylko dowiedział się Rząd o szkaradnym postępku Biskupa w Clogher, rozkazał zaraz zwołać Jrlandskich (Ewanielickich) Biskupów i zapowiedzieć im, iż ieżeli powyzszy Biskup nie złoży urzędu swoiego, tedy będzie oddalony i pod sąd oddany.

W przeszłym tygodniu P. Green w towarzystwie P. Graffith przedsięwziął w Cheltenham powietrzną podróż. Nim wsiadł, postrzegł, iż ieden z powrozów któremi przywiązana była gondoła do balonu, z umysłu był przerznięty. Wsiadł wszelako; ale w krótce przerwała się reszta powrozów. Balon poszedł w górę, ale gondoła trzymaiąc się czas nieiaki balonu, osiadła na drzewie z którego oba powietrzni żeglarze na ziemię upadli. Oba zaniesionemi zostali bez zwysłów do pobliskiego domu, czyniono wszelki ratunek i spodziewano się, że przyydą do siebie.

Na trumnie Bonapartego nie dozwolił Gubernator Lowe wykonawcom testamentu nietylko krótkiego napisu, ale nawet zgłoski N. umieścić.

D. 31 okręt Królewski Jfigenia przyprowadził do Portsmutu bryg Francuzki Vigilaut, który prowadził 337 niewolników, którzy zaraz na mieyscu na wolność puszczonemi zostali. Kapitan Mends zabrał oprócz tego kilka innych okrętów z niewolnikami, którzy podobnież na wolność puszczonemi zostali.

Przez pocztowy statek Wilna nadeszły tu z Rio-Janeiro gazety i listy do 26 Maia. Potwierdzaią one wiadomość o przybranym nowym tytule przez Królewica Następcę tronu Portugalskiego, ale nie o takim iak pierwsze listy donio-

sły, lecz brzmiącym: "Konstytucyyny Xże Rejent i nieustanny obrońca Królestwa Brazylii.,, Senat Rio-Janeiro podał Królewicowi w d. 20 Maia w imieniu swoim i skonfederowanych prowincyy przełożenie, aby pod tym tytułem rozpisał jeneralne zgromadzenie do Rio-Janeiro, w którym te prowincyie nie przez mniey iak 100 przez nowe parafiie obranych deputowanych reprezentowane bydz maią. Ci deputowani ustanowić maią na publicznych posiedzeniach warunki, pod iakiemi Brazyliia połączoną bydź ma z Portugaliią, tudzież rozważyć czyli uchwalona przez teraźnieysze w Lizbonie Stany konstytucyia dogodną iest we wszystkich względach dla Brazylii lub iakie przed iey przyięciem i zaprzysiężeniem należy poczynić ulepszenia, reformy i zmiany. Powyższe jeneralne zgromadzenie ma bydź natychmiast instalowane, skoro dwie trzecie części deputowanych od skonfederowanych prowincyy do Rio-Janeiro ziadą. Ma natychmiast na piśmie donieść Stanom Lizbońskim o swoim zgromadzeniu się i ile możności utrzymać związek między Brazyliią i Portugaliią. Królewic miał na to odpowiedzieć: "Znane mi są życzenia ludu Rio-Janeiro, i skoro o życzeniach innych prowincyy przez ich kamery lub prokuratoryie uwiadomiony będę, uczynię natychmiast zadosyć żądaniu mieszkańców tego wielkiego, urodzaynego i bogatego królestwa. — D. 23 Maia Fr. Ferreira, deputowany od prowincyi Rio-Grande, oświadczył w mowie do Xięcia Rejenta, iż pochwala zupełnie przełożenie senatu i bez warunkowo do niego przystępuie.

Z Buenos-Ayres piszą pod d. 26 Kwietnia, iż Rzeplta Chiliyska uzbraia w Valpairoso wyprawę przeciw wyspom Chiloe. Od czasu iak Lord Cochrane po bezskutecznem attaku tych wysp powrócił do Chili, zmienił się tam duch mieszkańców, i sądzą, iż te wyspy łatwemi teraz będą do zdobycia, zwłaszcza, że pozbawionemi są wsparcia, którego dawniey od Vicekróla Limy doznawały. Lima znayduie się w naysmutnieyszem położeniu, ponieważ przez zbliżenie się pod to miasto La Serna przecięty iest z wewnątrz kraiu dowóz żywności.

Z Nowegojorku d. 9 Lipca.

Listy z Laguira donoszą, iż Jenerał Bolivar pod Quito odniósł nowe zwycięztwo nad Królewskiemi woyskami i że Hiszpański Jenerał Morales zastrzelił się z rozpaczy. Flotylla patryiotów stoczyła z Hiszpańskiemi okrętami przed Porto-Cabello potyczkę, w którey okręty pierwszey znacznie uszkodzone zostały i dla naprawy do Laguira zawinęły. Skoro to nastąpi, chce ta flottylla uderzyć na Porto-Cabello i spodziewa się pomyślnego wypadku.

Podług listów z Mexyku Cesarz Iturbide uznał Rzeplitą Kolumbiyską i wyprawił do niey Posła.

Z Neapolu d. 18 Lipca.

Wczoray wieczorem odwiedził Król nowy kościół Jezusa, dla oddania swoiego uszanowania przywiezionem świeżo z Rzymu kościom S Franciszka Girolamo, potem zaszczycił obecnością swoią teatr del Fondo.

W Precacore umarł w Lutym r. b. człowiek nazwiskiem Suraco w 112 roku, a niedawno kobieta Bruzzanity w 114 roku życia.

Sekretarz stanu spraw wewnętrznych uwolniony został od redakcyi ogólnego zbioru ustaw i kalendarzyka rzą-

dowego, która oddaną iest Prezesowi rady stanu.

Z Odessy d. 14 Lipca.

Pomimo od 8 dni pomyślnego wiatru, nie mamy z Stambułu żadney wiadomości, co sprawuie obawę, czyli tam nowe zaburzenia nie zaszły, wszak po klęsce, która spotkała flottę, nie byłoby nic dziwnego.

Z Tryiestru d. 26 Lipca.

Listy z Liworna donoszą, co iednak potwierdzenia potrzebuie, że w środku Czerwca Turecko - Egipska eskadra w liczbie 50 żaglów usiłowała wysadzić 5000 woyska na Kandyią. Zarzuciła w porcie Suda kotwice i zaczęła woyska wysadzać. Z początku nikt się nie opierał, ale gdy około 2500 ludzi wysiadło na ląd, rzucili się na nich z zasadzki Kandyioci i wszczęła się bitwa, w skutku którey Egipcyianie spieszno na okręty uciekali; lecz wiele ich ubito, a więcey się ieszcze zatopiło. Konie zaś sprzęty, i t. d. dostały się w ręce Greków. Powyższa flotta popłynęła potem do Rodus, za którą udała się z Psara Grecka

Spektator Smirneński donosi, iż także cytadela Atteńska poddała się przez kapitulacyią Grekom.

Z Sztokólmu d. 2 Sierpnia.

Król wyiedzie w tych dniach do letniego zamku Drottingholm. — Mówią iż Królewic Następca tronu nie tylko Szwaycaryią, ale i Włochy zwiedzi.

Kommissoryiat konwoiowy prosił Rządu o zaliczenie mu 70 do 80,000 tal. na zastąpienie kosztów poselstwa Majora Kreuger do Maroko, tudzież na podarunki dla Dejów Algierskiego, Tunetańskiego, i t. d. Przyrzeka tę kwotę w roku przyszłym zwrócić.

Podług zdania sprawy przez kollegium górnicze wywóz żelaza z Szwecyi wynosił w r. z. 340,991 funtów morskich, to iest cokolwiek był mnieyszy, niżeli w poprzedzaiących 3 latach.

Z Kopenhagi d. 6 Sierpnia.

N. Król Szwedzki i Norwegski darował z własney kassy 10,000 tal. na kupienie wsi dla Frederikshald, gdzie założona będzie uczona szkoła. Oprócz tego wyznaczył ten Monarcha po 50 tal. rocznie dla 4 tam uczniów.

Z Norwegii nadeszła tu wiadomość, iż przy Drammen zapalił się las, i ogień pomimo naywiększey usilności przygaszenia go, co raz daley się rozszerza i groźi spaleniem całego ciągu lasów od Lier aż do Modum. Zwołano kilka set włościan i kazano im tyle ścinać drzew ile tylko mogą, aby wstrzymać ogień.

Z Hagi d. 5 Sierpnia.

Królewic Następca tronu Szwedzkiego przybył tu wczoray z Amsterdamu, obeyrzał wszystkie osobliwości, znaydował się na posiedzeniu drugiey izby Stanów jeneralnych, a dziś udał się w dalszą drogę do Rotterdamu.

D. 2 b. m. gwałtowny nawał wody wyrwał wrota szluzy nowego basinu w Ostendzie.

Rozporządzeniem Królewskiem kilkanaście powiatów południowey Brabancyi zostało zniesionych i do innych powiatów przyłączonych.

Rocznica urodzin drugiego syna naszego Królewica Następcy tronu była tu uroczyście obchodzona.

Okręt S. Antoni Padewski z Ostendy rozbił się w powrocie z Falmutu; wyładowany był wielkiemi kwadratowemi kamieniami na gmach uniwersytetu w Gandawie.

Z Zürich d. 31 Lipca.

Przybyły tu 23 W. Xcia Badeńskiego tayny Referendarz Nebenius, który złożył Seymowi ligi wierzytelny swóy list, odesłany został d. 25 z zleceniami swoiemi względem handlowych stosunków do wyznaczoney w tey mierze kommissyi.

Na konsulów naszych mianowanemi są P. Rham z Jfferten do Nowegoiorku, a P. Cazenove z Genewy do Alexandryi niedaleko Wasingtonu, w powiecie Kolumbii, oba naczelnicy domów handlowych, a ostatni oraz iednym z dyrektorów banku w Wasingtonie.

Seymowi odczytane zostało pismo P. Zea, deputowanego Kolumbiyskiey Rzpltey, które Szwaycaryi równie iak innem państwom podał, wraz z ściągaiącemi się do niego listami sprawuiącego w Paryżu Szwaycarskie interessa, i nota Hiszpańskiego w Szwaycaryi Posła, Kawalera Viergol, do którey dołączył manifest Gabinetu Madryckiego względem stosunków macierzyńskiego kraiu do prowincyy w południowey Ameryce, co wszystko wysłuchawszy wziął pod dalszą rozwagę.

Względem układu z kraiem Badeńskim tyczącego się włoczęgów ieszcze nie ugodziły się wszystkie Kantony.

Gazeta w Zug wychodząca donosi z tryumfem, iż w osadzie Szwaycarskiey Nowy Fryburg w Brazylii do końca Października w r. 1821 przeszło 80 Protestanckich osadników z kantonów Berneńskiego i Wodów, przeszli z dziećmi swoiemi do kościoła Katolickiego.

W kantonie St. Gallen żaden kandydat nie może podać się na przyszłość do examinu na urzędnika publicznego, ieżeli 22 lat niema.

Tegoletnie upały przykładaią się zbawiennie do stopienia lodowatych gór Szwaycarskich, których powiększanie się od wielu lat czyniło obawę.

Na uczcie w Langenthal d. 18 b. m. daney z powodu rocznicy niepodległości Szwaycarskiey znaydowało się do 600 officerów. Pułkownik Muy powitał obecnych temi słowy: — "Dzsieysza uroczystość wzmaga w sercach uczucia miłości oyczyzny, wolności i niepodległości, któremi przodkowie nasi powodowani, bohaterskiemi dzieły imie Szwaycarów wsławili. Potomkowie ich utrzymuymy tę sławę i zostawmy ią nieskażoną przyszłym pokoleniom.,, — Pod czas obiadu 22 panien biało ubranych i przepasanych wstązką koloru kantonów, podało officerom wieniec z kwiatów przy odspiewaniu stósowney pieśni. Za rzmiały działa i nagle z pośród dymu prochowego wzbił się w górę krzyż, który dla odległych mieszkańców był znakiem radosnego obchodu.

Z Hanoweru d. 6 Sierpnia.

Słychać, iż Minister stanu i gabinetowy Hr. Hardenberg, dotychczasowy nasz Poseł przy Dworze Austryiackim, ziedzie tu w krótce z Wiednia i uda się do Londynu. Xże Hardenberg, Król. Pruski Kanclerz stanu, przybydź także ma w ciągu tego miesiąca do Hardenberg, dla odwiedzenia brata swoiego Radcy taynego.

Tuteyszy prowincyionalny Rząd wezwał wszystkich wazalów i lenników, którzy po śmierci Krola Jerzego III ieszcze praw swoich nie okupili, aby to naydaley w przeciągu 6 miesięcy uskutecznili, ieżeli uledz nie chcą podwóyney zapłacie.

Młody podróżny od zagranicznego kupieckiego domu, odebrał tu sobie wczoray w iedney gościnni życie.

DODATEK DO N[ro] 67. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21 SIERPNIA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Berlina d. 13 Sierpnia.

Wyiechali ztąd aktualny tayny Radca Minister stanu Baron Altenstein do Królewca, Dyrektor Ministerstwa spraw wewnętrznych i policyi Szambelan Kamptz do Karlsbadu, a Ces. Austryiacki gabinetowy Goniec Profeti do Wiednia.

Do Petersburga przebiegł przez miasto nasze Angielski gabinetowy Goniec Donglas z Londynu.

Pewny przyiaciel ludzkości w Xięztwie Oleśnickim ofiarował w roku zeszłym 20,000 talarów na polepszenie obyczaiów ubogich panienek tego Xięztwa. Chce on wstrzymać od złego młode panienki przez własny ich interes; chce w mężczyznach wzbudzić szacunek dla kobiet; chce przez to powiększyć liczbę dobrych małżeństw, a przeszkodzić zawieraniu lekkomyślnie tych związków; nie troszczy się o to, że tym sposobem liczba małżeństw w ogólności zmnieyszy się, bo przez zmnieyszenie liczby złych małżeństw, zmnieyszy się także nędza na świecie. — Dla dopięcia powyższego celu, roczny procent od wzmiankowaney summy wynoszący 800 talarów, ma bydź dzielony pomiędzy 20 cnotliwych panienek, a summa 40 talarów dla każdey w szczególności przypadaiąca, służyć ma na posag. Do wsparcia tego każda dziewczyna ma prawo, która tylko posiada naturalny zdrowy rozsądek, iest uboga, ale cnotliwa, która unikała służby w miastach, przy gorzelniach i szynkowniach, i która od Proboszcza i Sądów mieyscowych otrzymała świadectwo, iako życie swoie pędzi spokoynie i uczciwie. Już od 2ch lat, iak ten fundusz postanowiono; mogą się do niego zgłaszać panienki. Jeśli która uznaną iest za godną wsparcia, na tenczas daie się iey iedwabna szarfa koloru i z herbem Xięztwa Oleśnickiego, tudzież z napisem: *Szacunek dla nędzy i dobrych obyczaiów w Xięztwie Oleśnickiem.* Nowicyiat takiey panienki trwa do 20 roku; ieżeli w tym czasie trafia iey się iakie dobre małżeństwo, i ieśli może dowieść iż zachowała dotychczas wszystkie warunki na wstępie od niey wymagane, i że iey przyszły małżonek nie iest ani piiakiem, ani włóczęgą, na tenczas dostaie ieszcze 40 talarów na wyprawę. Jeżeli po upłynieniu 20roku, nie zdarza się nikt chcący się z nią żenić, i ieżeli ciągle dobrze się sprawowała, w tym razie kapitał służący na iey przyzerenie, dany będzie na procent

który ma pobierać aż do czasu wyboru małżonka. Jeżeli do 50 roku pozostanie panną, na ten czas odbiera całkowity kapitał z procentem, ale przy tem bierze na siebie obowiązek zasługiwania się w gminie przez napominanie, nauki, przykład, staranie o chorych i opatrywanie sierot. Szarfę honorową zachowuie do śmierci. Jeżeli panienka taka umrze między 20 a 50 rokiem, albo ieśli niedotrzyma danych przyrzeczeń, natenczas traci swoię szarfę honorową, a kapitał wraz z procentem wraca do Instytutu.

Z Drezna d. 6 Sierpnia.

Wczoray przybył do Pilnitz Arcyxiąże Austryiacki Franciszek Karol.

Z Karlsruhe d. 3 Sierpnia.

Pierwsza izba Stanów Badeńskich ukończyła roztrząsanie obu proiektów do ustawy względem odpowiedzialności naywyższych sług kraiu. Przy pytaniu kto podlega oskarżeniu izb? dodano do oznaczenia w proiekcie: że Minister, &c. który podpisze przeciwne konstytucyi lub prawom konstytucyynem rozporządzenie, odpowiedzialnym za nie iest czyli należał do iego uskutecznienia lub nie. W ustawie r. 1820 naznaczony był na podobne oskarżenia sąd nadworny, teraźnieyszy zaś proiekt postanawia na to osobny sąd kraiowy, którego połowę członków mianuie Xże, a drugą obieraią izby. — Na posiedzeniu d. 23 drugiey izby P. Liebenstein oświadczył się przeciw mianem niedawno w drugiey izbie Francuzkiey mowom Ministrów i deputowanych, iak następuie: Jeden z mowców zarzucił południowem Niemcom niewdzięczność względem Francyi. Przez dwanaście lat poświęcali południowi Niemcy majątki i krew celom Francuzkiego zdobywcy, którego przynaymniey niebyło zamiarem przywłaszczyć sobie z nich korzyści. Na dalekiey ziemi Hiszpańskiey i lodowatych okolicach Rossyi rozrzucone są kości poległych za sprawę Francyi Niemców, a teraz śmieią nam niewdzięczność względem Francyi zarzucać! Z groźbą odwołano się do 30 millionów ludzi, z których składa się Francyia. 30 mill. zgodnych ludzi stanowią wprawdzie nakazuiącą massę; ale gdy pomiędzy sobą się kłócą, gdy codziennie powstaią nowe stronnictwa, nowe zamachy krwawey nienawiści i niezgody; gdy takim sposobem olbrzymia siła sama się pożera, tedy te 30 mill. przestaią bydź obrazem strachu dla słabszego sąsiada. Znayduie się naowczas w szczęśliwem położeniu, że nie oglądaiąc się na obcą łaskę lub niełaskę, zarządzić może wedle własnego zdania sprawami swoiemi. — Wniosek oddzielenia sądownictwa od administracyi, równie iak drugi względem publicznego postępowania w sprawach sądowych, przyiętemi zostały. — Na życzenie wielu członków odroczył W. Xże posiedzenia Stanów od 3go Sierpnia do 1go Listopada.

Wczoray przeiechał tędy Xże Emil Hesko-Darmstadzki do Manheimu.

Z Sztutgardu d. 3 Sierpnia.

D. 30 Lipca ziechał tu Xże Następca Oldenburgá, dla odwiedzenia NN. Królestwa naszych.

Między Weiblingen i Endersbach odkopano przed kilku dniami 9 kaflowych pieców z rozmaitemi Rzymskiemi garncarskiey roboty naczyniami.

Z Włoch d. 28 Lipca.

Gazeta Modeńska pod d. 23 b. m. powołuie w imieniu Xiążęcego Fiskusa dziewięciu zbiegłych za granicę poddanych Modeńskich, którzy należeli do taynego związku Węglarzów i do innych na ce-

balenie dotychczasowego porządku rzeczy zmierzaiących towarzystw, posiadali w nich stopnie doskonałych mistrzów, do przyymowania nowych członków należeli i na posiedzenia, na których umawiane były zbrodnicze spiski na obalenie Rządu, uczęszczali, aby w 14 dniach stawili się przed woyskowem sądem i z czyni nych im zarzutów usprawiedliwili, inaczey postąpionem przeciw nim będzie wedle przepisów prawa.

W bibliotece Ambrozyańskiey w Medyiolanie odkryto rękopism Jliady Homera, który z 4go wieku pochodzić się zdaie. Zawiera w sobie blisko 60 rysunków i iest o 6 wieków dawnieyszy od wszystkich rękopismów, na których opieraią się wydania Homera. Rysunki są na pargaminie i wyobrażaią nayważnieysze wypadki w Jliadzie. Nie są kształtnie zrobione, ale dla tego ważne, iż podaią dokładne wyobrażenie ubiorów, sprzętów, budowli, broni, naczyń, ofiar, zabaw, uczt i zwyczaiów owych wieków. Widać także na nich charakteryczny rys rycerzy i bożków. Angelo Mai, professor Ambrozyańskiego kollegium, wyda podług tego rękopismu dzieła Homera, umieści w nich naśladowanie znalezionych rysunków i obiaśni nowemi scholiami, które zawieraią 30 arkuszy infolio, i wyszły z pod pióra uczniów z czasu Chrześciiaństwa i ze szkoły Alexandryyskiey. — Dodać ieszcze należy, iż rękopism ten nie zawiera całey Jliady, tylko mieysca, do których ściągaią się rysunki.

Od brzegów Menu d. 7 Sierpnia.

Były dziedziczny Marszałek państwa Rzymskiego Hr. Papenheim umarł w 85 roku życia.

Dwóch officerów osady Darmstadtskiey uwięziono tam niedawno w nocy; ponieważ zwierzchność dowiedziała się, iż na poiedynek nazaiutrzny przygotowali po 6 kul. Uwolnionemi potem zostali, ale pod zagrożeniem, iż ieżeli od swoiego zamiaru nie odstąpią, skasowanemi i do więzienia w Babenhausen odprowadzonemi zostaną. Za powód do tego poiedynku podaią: że wszyscy officerowie postanowili nie znaydować się na ostatnim balu towarzystwa, dla uniknienia kłotni; ieden atoli z nich złamał to postanowienie, obraził wszystkich i kule zatrzeć miały tę obrazę.

Doktor Philipp, który wysłany został od Missyionarskiego towarzystwa Londyńskiego do miasta Kap (na przylądku Dobrey nadziei) pisze pod d. 26 Kwietnia, iż widział tam pannę morską, którey istnienie sądził zawsze bydź baiecznem, i opisuie ią iak następuie. Długość tego zwierzęcia dosyć wysmukłego wynosi 3 stopy. Podobieństwo do człowieka kończy się zaraz pod piersiami, i przechodzi w kształt ryby z gatunku Salmów. Łuszczki na podobnych do człowieka częściach tak są nieznaczne, iż potrzeba im się dobrze przypatrzyć. Schwytana była w północney okolicy Chin i w Batawii przez Kapitana Cades za 5000 Hiszpańskich talarów kupiona.

Z Hamburga d. 9 Sierpnia.

Przy kończeniu dzisieyszey gazety odebrała Redakcyia z pewnego źrodła wiadomość następuiącą, ktora iednak przez nieprzewidziane okoliczności odmienić się może: N. Cesarz Alexander postanowił d. 16 b. m. wyiechać z Petersburga, a d. 6 lub 7 Września stanąć w Wiedniu, dokąd także udaią się iego Ministrowie. Względem kongressu we Włoszech zawsze ieszcze zachodzi niepewność, a przynaymniey dotąd nie poczyniono do niego żadnych przygotowań. Niema także pewnosci, czyli N. Król Pruski uda się do Wiednia.

Dnia 19 i 20 Sierpnia 1822.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	17 —	16 —	15 —	14 —
— Żyta	14 —	13 —	12 —	10 15
— Jęczmienia	9 15	9 —	8 —	— —
— Owsa	7 —	6 15	6 —	— —
— Jagieł	30 —	28 —	24 —	— —
— Grochu	16 —	15 —	14 —	— —
— Rzepaku	12 —	11 —	— —	— —

W Gdańsku dnia 8 Sierpnia.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	540	do	760.
Żyta	— —	420	—	460.
Jęczmienia	— —	280	—	320.
Owsa	— —	260	—	280.
Grochu	— —	360	—	400.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 19 Sierpnia.

		Złp.	gr.
Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp	20	gr. 15
— detto Cesarski . . .	—	20	— 10
Fryd. Pruskie	—	25	— 15
Luidor	—	37	— —
Złoto frankowy	—	33	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	230	— —
Złoty ryński Szeinami .	—	1	— 22

DONIESIENIA.

Podpisany Komornik Sądowy wszech Instancyy kraiu tuteyszego, uwiadomia Szanowną publiczność, iż dnia 2 Września 1822 r. o godzinie 9 ranney, a o 3ciey z południa, w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27 to iest: w Kancelaryi podpisanego Komornika, odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyą, w drodze exekucyi Sądowey rożnych sreber iako to: lichtarzy różnych, zerandolii, puszek, cukierniczek, pudełek do Toalety służących z numizmatami różnemi złotemi we środku wprawionemi, i t. p. — Sreber i kosztowności, które w Kancelaryi Komornika każdego dnia od godziny 8 do 9 z rana widziec można. — Chcący licytować zaopatrzeni w gotowką, w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować się zechcą. — W Krakowie d. 20 Sierpnia 1822 r.

T. *Jarzyński*, Kom. Sąd.

Michał Stanaszek, czyli Gabryś zwany, rodem z Królewstwa Gallicyi, z wsi Kameralney Maków, maiący lat 23 wzrostu miernego, twarzy cokolwiek oschłey, nosa obdłużnego, oczów piwnych, brwi i włosów czarnych krotko strzyżonych, mówi akcentem górskim po polsku, wczasie ucieczki miał spodnie czyli pantaleony granatowe, koszule cienką brudną, bywszy okuty w kaydany na nogach, a na rękach maiący mocny pręt żelazny w dwie nowe kłotki zaopatrzony. Ten o dwa znaczne rabónki przekonany, zbiegł; kto takowego przytrzyma, dostanie w nadgrodę Złr. 25 W. W.

Ruprecht, Prefekt.

Konsystorz ieneralny Dyecezyi Krakowskiey na powództwo Katarzyny z Biechońskich Nowackiey w Proszowicach w Powiecie i Woiewodztwie Krakowskim zamieszkałey, wzywa Pawła Nowackiego Męża Powódki od r. 1817 nie przytomnego, i z pobytu nie wiadomego, tudzież na powodztwo Bartłomieia Łodzińskiego w Krakowie osiadłego: Annę Zarębską iego Małżonkę w r. 1811 odeszłą, aby od daty ogłoszenia ninieyszego za tygodni sześć, lub wcześniey gdyby to bydź mogło, w Sądzie tuteyszym osobiście lub przez Pełnomocnika prawnie umocowanego stawili się, dla zadyktowania i popierania odwodem w sprawie rozwodowey przez Małżonków ich do Sądu tuteyszego wprowadzoney. — Dan w Krakowie d. 9 Sierpnia 1822 roku.

X. *Zglenicki*, Archid: i Offic: General: Krak:
X. *Swiątkowski*, Assessor.

Karyta porządna, i Fortepiano machoniowe, są do sprzedania każdego czasu z wolney ręki za mierną cenę. Powóz widzieć można w Hotelu W. Knotza, o Fortepiano zaś [illegible] w Księgarni P. Grabow[illegible]skiego zaciągnąć można wiadomość.